

Chrząszcze (Coleoptera) Śląska Dolnego i Górnego – dotychczasowy stan poznania oraz nowe dane faunistyczne: kobielatkowate (Anthribidae)

HENRYK SZOLTYS¹, JANUSZ GRZYWOCZ², WOJCIECH T. SZCZEPAŃSKI³,
CZESŁAW GREŃ⁴, ROMAN KRÓLIK⁵, MIŁOSZ A. MAZUR⁶

¹ Park 9, 42-690 Brynek, e-mail: henryk.szoltys@wp.pl

² ul. Szpitalna 19, 41-711 Ruda Śląska, e-mail: grzywocz.a.j@wp.pl

³ Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Katedra Zoologii, ul. Bankowa 9,
40-007 Katowice, e-mail: wszczepanski@us.edu.pl

⁴ ul. Gaikowa 10, 41-707 Ruda Śląska, e-mail: czeslaw.gren@vp.pl

⁵ Ligota Zamecka 56a, 46-200 Kluczbork, e-mail: agrilus@poczta.onet.pl

⁶ Uniwersytet Opolski, Katedra Biosystematyki, ul. Oleska 22, 45-052 Opole, e-mail: milosz@uni.opole.pl

ABSTRACT. Beetles (Coleoptera) of Lower and Upper Silesia – the current state of knowledge and new faunistic data: fungus weevils (Anthribidae).

The current state of knowledge on the fungus weevils (Coleoptera: Anthribidae) of Lower and Upper Silesia is presented. On the basis of data from literature and gathered by authors, from Lower Silesia 19 species have been recorded until now, while from Upper Silesia 17 species. Three species (*Choragus horni*, *Ch. sheppardi*, *Pseudeuparius sepicola*) are new for these regions.

KEY WORDS: Coleoptera, Anthribidae, faunistic, new data, Lower Silesia, Upper Silesia, Poland.

WSTĘP

Kobielatkowate są stosunkowo niewielką rodziną pierwotnych ryjkowców, w Polsce reprezentowaną przez 23 gatunki (WANAT & MOKRZYCKI 2005). Informacje faunistyczne na ich temat ukazują się raczej okazjonalnie. Po wydaniu *Katalogu fauny Polski* (dalej jako KFP) (BURAKOWSKI *et al.* 1992), ukazały się jedynie dwa obszerniejsze opracowania poświęcone tej rodzinie (STACHOWIAK 2002, WANAT *et al.* 2011). Jeżeli chodzi o obszar Śląska Dolnego i Górnego, to we wspomnianym okresie jednostkowe informacje o kobielatkach znalazły się jedynie w ośmiu publikacjach (GREŃ *et al.* 2012, GRZYWOCZ & SZOLTYS 1996, MAZUR 2006, 2007, 2011, MAZUR & ŚLUSARSKA 2009, SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997, WANAT *et al.* 2011).

Prezentowana praca ma na celu zestawienie dotychczasowej wiedzy na temat składu gatunkowego chrząszczy z rodziny Anthribidae zasiedlających obszar Śląska Dolnego i Górnego oraz zaprezentowanie nowych danych faunistycznych.

MATERIAŁ I METODY

W prezentowanej pracy wykorzystano oryginalne materiały własne autorów, jak również przekazane przez naszych kolegów: Tadeusza Bziuka, Zbigniewa Chrula, Marcina Halladina, Tomasza Kurczyka, Mieczysława Lessaera, Andrzeja Mrowickiego, Wiesława Szczepańskiego, za co im serdecznie dziękujemy. Oryginalne materiały zostały zebrane w latach od 1969 do 2014 metodą „na upatrzonego”, z hodowli, czerpakowania

oraz otrząsania na parasol. Ta ostatnia metoda, poza odłowami za pomocą pułapek Moerickego (WANAT *et al.* 2011), okazała się bardzo skuteczną. W sezonie 2014, w okolicach Brynka, strząśnięto na parasol ponad 70 egzemplarzy reprezentujących siedem gatunków, głównie w śródpolnych zadrzewieniach przydrożnych oraz na ścianie lasu, co można tłumaczyć nie tyle lepszymi warunkami termicznymi dla rozwoju Anthribidae, co łatwiejszym dostępem do nisko położonych martwych gałęzi.

Okazy dowodowe znajdują się w zbiorach autorów. Podano również wcześniejsze dane literaturowe. W KFP (BURAKOWSKI *et al.* 1992) zestawiono całość piśmiennictwa, które ukazało się do momentu jego wydania, w związku z tym ograniczono się do cytowania katalogu, a nie poszczególnych prac z tego okresu.

Granice Śląska Górnego zostały przyjęte za KFP, natomiast obszar Śląska Dolnego poszerzony został o północną część Borów Dolnośląskich (GREŃ *et al.* 2013).

Liczbę egzemplarzy z poszczególnych stanowisk i dat podawano tylko w przypadku, gdy w zbiorze znajduje się więcej niż jeden egzemplarz z tymi samymi danymi. Nomenklaturę i układ systematyczny przyjęto za ALONZO-ZARAZAGA 2011 oraz TRÝZNA & VALENTINE 2011. Kolejność rodzajów w wykazie uszeregowano zgodnie z układem systematycznym, a gatunki alfabetycznie.

W wykazie użyto następujących symboli i skrótów:

CG – Czesław Greń, **coll.** – kolekcja, **cult.** – wyhodował, **HS** – Henryk Szołtys, **JG** – Janusz Grzywocz, **L-ctwo** – leśnictwo, **leg.** – zebrał, **MM** – Miłosz A. Mazur, **N-ctwo** – nadleśnictwo, **OSO** – Obszar specjalnej ochrony ptaków, **rez.** – rezerwat, **rez. proj.** – rezerwat projektowany, **RK** – Roman Królik, **SOO** – Specjalny obszar ochrony siedlisk, **WS** – Wiesław Szczepański, **WTS** – Wojciech T. Szczepański, / (w dacie) – dekada.

WYNIKI

W trakcie prowadzonych badań na obszarze Śląska Dolnego i Górnego odłowiono 449 chrząszczy reprezentujących 12 gatunków z rodziny Anthribidae (Śląsk Dolny siedem gatunków, Śląsk Górny 12 gatunków). Dla Śląska Górnego wykazano trzy nienotowane wcześniej gatunki: *Choragus horni*, *Choragus sheppardi*, *Pseudeuparius sepicola*. Łącznie na terenie Śląska stwierdzono występowanie 21. gatunków (91,3 % fauny krajowej), w tym na Śląsku Dolnym 19. gatunków (82,6 % fauny krajowej), a na Śląsku Górnym 17. gatunków (73,9 % fauny krajowej).

WYKAZ GATUNKÓW

Anthribidae BILLBERG, 1820: **Anthribinae** BILLBERG, 1820

Allandrus fuscipennis (GUILLEBEAU, 1891)

Śląsk Dolny:

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią LC (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Allandrus undulatus (PANZER, 1795)**Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Śląsk Górny:

Brynek [CA39], 18.05.2007, leg. HS; N-ctwo Kluczbork, L-ctwo Świąciny, oddz. 165 [YS05], 21.06.1993, leg. RK; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 5.06.2000, leg. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; GREŃ *et al.* 2012). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Anthrribus fasciatus FORSTER, 1770**Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Śląsk Górny:

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Anthrribus nebulosus FORSTER, 1770**Śląsk Dolny:**

Borowa Oleśnicka ad Wrocław [XS57], 20.06.1993, leg. RK; Leśna Woda [XS74], 26.06.2012, leg. WS, coll. WTS; Opole-Grudzice [YS11], 9.05.2006, leg. WS, coll. WTS; Wierzbie [XS80], 17.05.2008, 3 exx., leg. MM; Wrocław-Wojnów [XS56], 17.05.1992 (czerpakiem z roślinności drzewiastej), leg. RK; 30.05.2005; 16.05.2006, 2 exx., leg. WS, coll. WTS; Żagań [WT21], 21.05.1990; 1.05.1995; 3.06.1995; 19.08.1995, leg. CG; Żyrowa [BA99], 6.08.2005, leg. HS; Żywocice, SOO Żywocickie Łęgi [BA89], 25.04.2014, 2 exx., leg. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; MAZUR & ŚLUSARSKA 2009; MAZUR 2011; WANAT *et al.* 2011).

Śląsk Górny:

Bąków – skład drewna ad Kluczbork [CB04], 19.05.1996, leg. RK; Borowa Wieś [CA46], 5.06.2002, leg. JG; Boruszowice [CA49], 23.05.2008, leg. HS; Brada, Góra Wawrzyńca [CA45,46], 21.04.1996; cult. 27.04.1996, leg. JG; Brusiek [CB40], 1.04.2012 (ex cult., 18.03.2012), leg. WTS; Brynek [CA39], 31.05.1992; 18.05.1995; 26.05.1995; 28.05.1995; 27.06.1995; 4.08.1995; 1.06.1996; 6.06.1996; 3.07.1996; 16.03.2002; 4.05.2007, 2 exx.; 24.05.2014, leg. HS; Katowice-Murcki [CA66], 21.05.2005, leg. WS, coll. WTS; Kędzierzyn-Koźle [BA98], 3.05.2010; 12.05.2014, leg. MM; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdieszowicki [BA98], 2.06.2013, leg. WTS; Korzonek [CA07], 29.04.2012, leg. JG; L-ctwo Krywałd [CB30], 3.05.1996, leg. T. Kurczyk, coll. HS; Ligota Dolna ad Gogolin [BA99], 1.05.2005, leg. RK; Ligota Zamecka ad Kluczbork [CB04], 20-30.04.2014 (fioletowa pułapka lejkowa), leg. RK; Lubliniec ad Częstochowa [CB31], 25.05.1994, leg. RK; Mokre Śląskie, Fiołkowa Góra [CA46], 3.05.1998, leg. JG; Osowiec ad Kobiór [CA44], 23.05.1995; 30.05.1996, leg. WS, coll. WTS; Połomia [CA39], 21.05.2005, 2 exx.; 1.06.2014, 2 exx., leg. HS; Pyrzowice [CA69], 30.05.2011, leg. WTS; Ruda Śląska [CA46], 3.05.2000, leg. CG; Ruda Śląska [CA47], 25.05.2013; 20.05.2014, leg. CG; Ruda Śląska-Kochłowice [CA56], 1.06.1990, leg. JG; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 8.05.1995; 18.05.1995, leg. JG; Ruda Śląska, Lasy Halemskie [CA46], 7.06.1991, leg. A. Mrowicki, coll. JG; 10.05.2001; 13.04.2004, leg. JG; Ruda Śląska, Lasy Makoszowskie

[CA47], 3.05.1990, leg. JG; Rudziniec Gliwicki [CA18], 18.05.1969, leg. M. Lessaer, coll. JG; Segiet [CA38,48], 30.08.1998; 1.08.2010, leg. JG; Siemianowice Śląskie [CA57], 18.05.1993, 2 exx., leg. WS, coll. WTS; Syrynia [CA14], 17.05.1996, 4 exx., leg. WS, coll. WTS; Tarnowskie Góry [CA48], cult. 2/5.2011 (ex *Viscum* sp.), 11 exx., leg. T. Bziuk, coll. JG; Tworóg [CB30], 3.05.1996; 14.05.2005, leg. HS; cult. 2.01.2011, leg. T. Bziuk, coll. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; MAZUR 2006, 2011).

Anthrribus scapularis GEBLER, 1833

Śląsk Górny:

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce* z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Dissoleucas niveirostris (FABRICIUS, 1798)

Śląsk Dolny:

Leśna Woda [XS74], 21.05.2007, leg. WTS; Oława, SOO Grądy w Dolinie Odry [XS64], 7.08.2014, leg. WTS; Polska Nowa Wieś [XS91], 15.05.2006, leg. WS, coll. WTS; Żywocice, SOO Żywocickie Łęgi [BA89], 18.05.2012; 25.04.2014, leg. WTS;

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; MAZUR 2006, 2011; WANAT *et al.* 2011).

Śląsk Górny:

Brusiek [CB40], 3.05.2005, leg. WS, coll. WTS; Brynek [CA39], 5.08.2014, 4 exx.; 9.08.2014, 2 exx.; 28.08.2014, leg. HS; Brynek, park [CA39], 6.06.2014; 10.08.2014; 18.08.2014, leg. HS; Chocianowice ad Kluczbork [CB04], 20.05.2006, 2 exx. (na pniu martwej *Populus tremula* L.), leg. RK; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdzieszowicki [BA98], 18.05.2013; 24.05.2014, leg. WTS; Krywałd [CB40], 27.07.2003, leg. WS et WTS; Lasowice Małe, "Czarny Staw" [CB03], 20.05-10.10.2013 (pułapka ekranowa na martwym *Quercus robur* L.), leg. RK; Miedary [CA39], 5.07.2014, leg. HS; Połomia [CA39], 1.06.2014, 2 exx.; 11.08.2014; 31.08.2014, leg. HS; Radomierowice ad Kluczbork [BB94], 10.05.1999, leg. RK; rez. Las Murckowski [CA66], 8.06.2009, 2 exx., leg. CG; Tworów, SOO Las koło Tworkowa [CA04], 29.05.2013; 10.08.2014, leg. WTS.

Dane literaturowe: (MAZUR 2007). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Gonotropis dorsalis (GYLLENHAL, 1813)

Śląsk Dolny:

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Opanthribus tessellatus (BOHEMAN, 1829)

Śląsk Dolny:

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Śląsk Górny:

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Phaeochrotes pudens* (GYLLENHAL, 1833)*Śląsk Dolny:**

Karłowice ad Brzeg [XS93], 7.06.2014, (na upatrzzonego, na zrębie *Quercus*, *Picea*, *Pinus*), leg. RK; Prędocin, OSO Grądy Odrzańskie [XS83], 22.06.2013, leg. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Śląsk Górny:

Borowa Wieś [CA46], cult. 2005; 27.06.2006, leg. JG; Brynek [CA39], 7.06.2013; 25.05.2014, 5 exx.; 26.05.2014, 2 exx.; 29.06.2014, 2 exx.; 15.08.2014, 2 exx., leg. HS; Kluczbork [CB04], 22.06.1994, (na drewnie *Salix alba* L.), leg. RK; Ornontowice, Stawy Chudowskie [CA46], 29.07.2010, leg. JG; Połomia [CA39], 29.06.2014, 2 exx.; 5.07.2014, 3 exx., leg. HS; Ruda Śląska-Kochłowice [CA56], cult. 2005, leg. T. Bziuk, coll. JG; Ruda Śląska, Las Alina [CA47], 28.06.2001, leg. JG; Ruda Śląska, Lasy Halemskie [CA46], 13.06.2004, leg. JG; Tworków, SOO Las koło Tworkowa [CA04], 29.05.2013, leg. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; GRZYWOCZ & SZOŁTYS 1996). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Platyrhinus resinosus* (SCOPOLI, 1763)*Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Śląsk Górny:

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Platystomos albinus* (LINNAEUS, 1758)*Śląsk Dolny:**

Oława, SOO Grądy w Dolinie Odry [XS64], 16.06.2013; 27.04.2014; 30.07.2014; 23.05.2014, 2 exx., leg. WTS; Wrocław-Wojnów [XS56], 6.06.2004, leg. WS et WTS; 16.05.2006, leg. WS, coll. WTS; Żaba, L-ctwo Świty [XS85], 20.05.2001, leg. WS, coll. WTS; Żagań [WT21], 1.05.1995; 23.05.1995; 16.06.1995, 2 exx.; 16.07.1995; 6.08.1995, leg. CG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; MAZUR 2011; WANAT *et al.* 2011).

Śląsk Górny:

Brusiek [CB40], 29.04.2012, leg. WS, coll. WTS; Brynek [CA39], 17.05.1992; 3.05.1996; 2.06.1997; 25.05.1999; 17.07.2001; 1.09.2007; 26.05.2009; 7.05.2011; 25.05.2014; 29.06.2014; 9.08.2014; 15.08.2014, leg. HS; Brynek, park [CA39], 10.05.2010, leg. HS; Brynica [CA59], 28.04.2007, leg. WS, coll. WTS; Chałupki, SOO Graniczny Meander Odry [CA03], 27.07.2014 (ex cult. *Alnus incana* (L.) MOENCH, 09.02.2014), 2 exx., leg. WTS; Chocianowice ad Kluczbork [CB04], 20.05.2006, (na pniu martwej *Populus tremula* L.), leg. RK; Jamna [CA56], 25.04.1993, 2 exx., leg. JG; Katowice-Murcki [CA66], 25.05.2009; 8.06.2009, 4 exx.; 21.07.2014, leg. CG; Kędzierzyn-Koźle [BA98], 15.07.2013, leg. MM; Kłokocin [CA34], 26.04.2009, 2 exx., leg. WTS; Kobiór [CA45], 12.07.1997, leg. T. Bziuk, coll. JG; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdieszowicki [BA98], 28.06.2014; 10.08.2014 (ex cult. *Acer platanoides* L., 20.10.2013), 2 exx.; 24.05.2014, 2 exx., leg. WTS; Krywałd [CB40], 7.06.2014, 2 exx., leg. HS; L-ctwo Łacza [CA17], 5.05.2006, leg. Z. Chrul, coll. HS; Miedary [CA39], 5.07.2014, leg. HS; Mokre Śląskie, Fiołkowa Góra [CA46], 9.06.1994, leg. JG; Murcki [CA66], 22.04.2000, leg. HS; Połomia [CA39],

17.05.2008; 1.06.2014, 2 exx.; 29.06.2014, leg. HS; Pusta Kuźnica [CB30], 6.06.2010, leg. HS; Pyrzowice [CA69], 23.04.2011, leg. WTS; rez. Łęczczok [CA05], 19.05.2011, leg. HS; rez. proj. Głębokie Doły [CA25], 19.07.2014, 2 exx., leg. HS; rez. Segiet [CA48], 8.05.2010, leg. HS; rez. Segiet, otulina [CA48], 8.05.2010, leg. HS; Radomierowice ad Kluczborck [BB94], 10.05.1999, leg. RK; Ruda Śląska [CA46], 8.08.2009, leg. CG; Ruda Śląska-Kochłowice [CA56], 8.06.1991, leg. A. Mrowicki, coll. JG; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 21.05.1991, leg. A. Mrowicki, coll. JG.; 22.06.1990; 30.04.1991; 21.05.1991; 19.06.1991, 2 exx. leg. JG; Rudziniec Gliwicki [CA18], 9.05.1993; 30.05.1993, leg. JG; Stare Tarnowice [CA48], 2.05.2005, leg. HS; Świerkalniec [CA58], 27.05.2007, leg. WS, coll. WTS; Tworków, SOO Las koło Tworkowa [CA04], 09.05.2013; 10.05.2014; 10.08.2014; 13.08.2014 (ex cult. *Corylus avellana* L., 13.10.2013), leg. WTS; Tworóg [CB30], 27.06.2005, leg. HS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; MAZUR 2011; SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997).

***Pseudeuparius sepicola* (FABRICIUS, 1792)**

Śląsk Dolny:

Oława, SOO Grądy w Dolinie Odry [XS64], 10.08.2014 (ex cult. *Quercus robur* L., 22.03.2014), 2 exx.; 27.08.2014, 2 exx., leg. WTS; Polska Nowa Wieś [XS91], 15.05.2006, leg. WS, coll. WTS; Prędocin, OSO Grądy Odrzańskie [XS83], 17.05.2013; 12.06.2013; 26.04.2014, leg. WTS; Wrocław-Wojnów [XS56], 30.05.2005, 2 exx., leg. WS, coll. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Śląsk Górny:

Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdziechowicki [BA98], 18.05.2013; 16.08.2013; 22.04.2014 (ex cult.), leg. WTS.

Gatunek nowy dla krainy.

***Rhaphitropis marchica* (HERBST, 1797)**

Śląsk Dolny:

Oława, SOO Grądy w Dolinie Odry [XS64], 22.06.2013, leg. WTS; Prędocin, OSO Grądy Odrzańskie [XS83], 22.06.2013, 3 exx., leg. WTS; Wrocław-Wojnów [XS56], 6.06.2004, 3 exx., leg. WS et WTS; 30.05.2005, 2 exx., leg. WS, coll. WTS; Żywocice, SOO Żywocickie Łęgi [BA89], 27.02.2014 (ex cult. *Salix fragilis* L., 28.12.2013), leg. WTS;

Dane literaturowe: (MAZUR 2006, 2011; WANAT *et al.* 2011).

Śląsk Górny:

Bąków ad Kluczborck [CB04], 18.05.1990, (pod korą *Syringa vulgaris* L.), leg. RK; Brynek [CA39], 21.06.1996; 24.05.2006, 4 exx.; 7.05.2007, 2 exx.; cult.05.2005, 2 exx.; cult. 06.2006, 15 exx., leg. HS; 20.04.1997, leg. WS, coll. WTS; Brynek, park [CA39], 28.05.2014, 4 exx.; 8.06.2014, 6 exx.; 10.06.2014, leg. HS; Chałupki, SOO Graniczny Meander Odry [CA03], 12.06.2013, 2 exx., leg. WTS; Czarnocin [CA09], cult. 2/06.2006, leg. JG. Wyhodowany z suchych gałęzi topoli spasożytowanych przez jemiołę (*Viscum album* L.); Krywałd [CB40], 27.07.2003, leg. WS et WTS; Mokre Śląskie [CA46], 9.05.2009, 5 exx., leg. JG; Połomia [CA39], 1.06.2014, 3 exx., leg. HS; Ruda Śląska [CA47], wyhodowane z gałęzi *Malus domestica* BORB., 17.04.2008, 20 exx., leg. CG; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 27.05.1998; 7.06.2004, leg. JG.

Dane literaturowe: (GRZYWOCZ & SZOLTYS 1996).

Tropideres albirostris* (SCHALLER, 1783)*Śląsk Dolny:**

Borowa Oleśnicka ad Wrocław [XS57], 30.04.1994, leg. RK; Oława, SOO Grądy w Dolinie Odry [XS64], 22.03.2013; 27.04.2014, 2 exx.; 18.06.2014, leg. WTS; Rogalice [XS84], 7.06.2007, 2 exx., leg. WS, coll. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; WANAT *et al.* 2011).

Śląsk Górny:

Brynek [CA39], 15.08.2014, 5 exx.; 22.08.2014, 3 exx.; 5.09.2014, 2 exx., leg. HS; Bytom-Rozbark [CA57], 7.05.2010, leg. WTS; Połomia [CA39], 29.06.2014; 31.08.2014, 2 exx., leg. HS; Ruda Śląska [CA46], 20.07.2002, leg. CG; Szonowice ad Racibórz [BA95], 20.07.2010, leg. RK.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; GREŃ *et al.* 2012). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Anthribidae BILLBERG, 1820: Choraginae KIRBY, 1819***Araecerus fasciculatus* (DE GEER, 1775)****Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Choragus horni* WOLFRUM, 1930*Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce* z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Śląsk Górny:

Brynek [CA39], 15.08.2014, leg. HS; Brynek, park [CA39], 27.05.2014, leg. HS; Czarnocin [CA09], cult. 2/06-1/07.2006 z suchych gałęzi topoli spasożytowanych przez jemiolę (*Viscum album* L.), 7 exx., leg. JG, coll. JG, HS; Krywałd [CB40], 13.07.2014, leg. HS.; Tworków, SOO Las koło Tworkowa [CA04], 12.06.2013, leg. WTS.

Gatunek nowy dla krainy.

Choragus sheppardi* KIRBY, 1819*Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Śląsk Górny:

Babice [CA06], 23.06.2011, leg. JG.

Gatunek nowy dla krainy. Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią RE? (GREŃ *et al.* 2012).

Pseudochoragus piceus* (SCHAUM, 1845)*Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992).

Anthribidae BILLBERG, 1820: **Urodontinae** C. G. THOMPSON, 1859***Bruchela conformis*** (GYLLENHAL, 1833)**Śląsk Górny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce* z kategorią EX? (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Bruchela rufipes (A.G. OLIVIER, 1790)**Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; MAZUR 2006, 2011; WANAT *et al.* 2011).

Śląsk Górny:

Bytom [CA47], 30.06.1994, 5 exx., leg. HS; Bytom-Karb [CA47], 5.06.1993, leg. JG; Kędzierzyn-Koźle [BA98], 28.06.2011, 8 exx., leg. MM; Osiedle Segiet, Hałda Popłuczkowa [CA48], 6.08.2011, 5 exx.; 28.07.2012, 2 exx., leg. HS; Radzionków [CA58], -.06.2014, kilkadziesiąt osobników, leg. MM; Ruda Śląska [CA46], 12.05.1994, leg. M. Halladin, coll. HS; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 15.06.1996, 29 exx.; 5.06.1997, 5 exx.; 5.06.2000; 26.06.2001, leg. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; MAZUR 2006; WANAT *et al.* 2011).

Bruchela suturalis (FABRICIUS, 1792)**Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992)

Śląsk Górny:

Osiedle Segiet, Hałda Popłuczkowa [CA48], 6.08.2011, 5 exx., leg. HS; Radzionków [CA58], -.06.2014, kilkadziesiąt osobników, leg. MM; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 15.06.1996; 5.06.1997, 20 exx., leg. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1992; WANAT *et al.* 2011). Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego* z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

PODSUMOWANIE

W świetle przedstawionych danych można uznać, że stan poznania Anthribidae Śląska Dolnego i Górnego jest bardzo dobry. Z tego terenu nie wykazano jedynie dwóch gatunków (tab. 1), z których *Bruchela kaszabi* znana jest z jednego okazu złowionego na Nizinie Sandomierskiej (BURAKOWSKI *et al.* 1992), a *Ulorhinus bilineatus* z jednego okazu złowionego w Beskidzie Wschodnim (STACHOWIAK 2002). Ten drugi gatunek był pod koniec XIX wieku omyłkowo wykazany ze Śląska (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Tym niemniej występowanie aż 13. gatunków wymaga potwierdzenia nowymi doniesieniami, z czego 11. gatunków na Śląsku Dolnym i pięciu gatunków na Śląsku Górnym.

Tabela 1. Lista gatunków Anthribidae wykazanych na obszarze Śląska Dolnego i Górnego w literaturze (kolumna 3, 4) oraz podczas obecnych badań (kolumna 5, 6) na tle listy krajowej (kolumna 2).

Table 1. List of species of Anthribidae recorded in the area of Lower and Upper Silesia in literature (column 3, 4) and during current researches (column 5, 6) relating to the domestic list (column 2).

L.p. No.	Gatunek species	Śląsk Dolny (dane literaturowe) ¹	Śląsk Górny (dane literaturowe) ¹	Śląsk Dolny (nowe dane)	Śląsk Górny (nowe dane)
1	2	3	4	5	6
1.	<i>Allandrus fuscipennis</i> (GUILLEBEAU, 1891)	+	-	-	-
2.	<i>Allandrus undulatus</i> (PANZER, 1795)	+	+	-	+
3.	<i>Anthribus fasciatus</i> FORSTER, 1770	+	+	-	-
4.	<i>Anthribus nebulosus</i> FORSTER, 1770	+	+	+	+
5.	<i>Anthribus scapularis</i> GEBLER, 1833	-	+	-	-
6.	<i>Araecerus fasciculatus</i> (DE GEER, 1775)	+	-	-	-
7.	<i>Bruchela conformis</i> (GYLLENHAL, 1833)	-	+	-	-
8.	<i>Bruchela kaszabi</i> (STREJČEK, 1973) = <i>Bruchela orientalis</i> (STREJČEK, 1982) = <i>Bruchela pygmaea</i> auct., nec GYLLENHAL 1833	-	-	-	-
9.	<i>Bruchela rufipes</i> (A.G. OLIVIER, 1790)	+	+	-	+
10.	<i>Bruchela suturalis</i> (FABRICIUS, 1792)	+	+	-	+
11.	<i>Choragus horni</i> WOLFRUM, 1930	+	-	-	+
12.	<i>Choragus sheppardi</i> KIRBY, 1819	+	-	-	+
13.	<i>Dissoleucas niveirostris</i> (FABRICIUS, 1798)	+	+	+	+
14.	<i>Gonotropis dorsalis</i> (GYLLENHAL, 1813)	+	-	-	-
15.	<i>Opanthribus tessellatus</i> (BOHEMAN, 1829)	+	+	-	-
16.	<i>Phaeochrotes pudens</i> (GYLLENHAL, 1833)	+	+	+	+
17.	<i>Platyrhinus resinosus</i> (SCOPOLI, 1763)	+	+	-	-
18.	<i>Platystomos albus</i> (LINNAEUS, 1758)	+	+	+	+
19.	<i>Pseudeuparius sepicola</i> (FABRICIUS, 1792)	+	-	+	+
20.	<i>Pseudochoragus piceus</i> (SCHAUM, 1845)	+	-	-	-
21.	<i>Rhaphitropis marchica</i> (HERBST, 1797)	+	+	+	+
22.	<i>Tropideres albirostris</i> (SCHALLER, 1783)	+	+	+	+
23.	<i>Ulorhinus bilineatus</i> (GERMAR, 1819)	-	-	-	-

Objaśnienie (Explanation)¹: – (BURAKOWSKI *et al.* 1992, GREŃ *et al.* 2012, GRZYWOCZ & SZOLTYS 1996, MAZUR 2006, 2007, 2011, MAZUR & ŚLUSARSKA 2009, SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997, WANAT *et al.* 2011).

PIŚMIENNICTWO

- ALONZO-ZARAZAGA M. A. 2011: Anthribidae: Urodontinae. In: LÖBL I., SMETANA A. (Eds.). Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 7. Curculionoidea I. Apollo Books, Stenstrup: 107–109.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1992: Chrząszcze. Coleoptera, ryjkowcowate prócz ryjkowców – Curculionoidea prócz Curculionidae. *Katalog Fauny Polski* 23(18): 1–324.
- GREŃ C., KRÓLIK R., SZOLTYS H. 2012: Czerwona lista chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego. In: PARUSEL J. B. (Ed.). Czerwone listy wybranych grup zwierząt bezkręgowych. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice. *Raporty Opinie* 6(4): 37–70.
- GREŃ C., SZOLTYS H., GRZYWOCZ J., KRÓLIK R. 2013. Chrząszcze (Coleoptera) Śląska Dolnego i Górnego – dotychczasowy stan poznania oraz nowe dane faunistyczne: biedronkowate (Coccinellidae). *Acta entomologica silesiana* 21: 31–52.
- GRZYWOCZ J., SZOLTYS H. 1996: Materiały do poznania koleopterofauny Górnego Śląska (Coleoptera). *Acta entomologica silesiana* 4: 14–18.
- MAZUR M. A. 2006: Weevils (Coleoptera: Curculionoidea: Anthribidae, Apionidae, Curculionidae, Rhynchitidae) of selected excavations of Opole Silesia. In: NOWAK A., HEBDA G. (Eds.). Biodiversity of quarries and pits. *Opole Scientific Society*: 145–161.
- MAZUR M. A. 2007: Materiały do znajomości fauny ryjkowców (Coleoptera: Curculionoidea: Anthribidae, Curculionidae, Rhynchitidae) Śląska. *Acta entomologica silesiana* 14-15: 86–87.
- MAZUR M. A. 2011: Weevils (Coleoptera: Curculionoidea) of the Stobrawski Landscape Park. *Polskie Pismo Entomologiczne* 80: 321–342.
- MAZUR M. A., ŚLUSARSKA E. 2009: Ryjkowce (Coleoptera: Curculionoidea) wybranych zbiorowisk roślinnych Wyspy Bolko w Opolu. *Opole Scientific Society Nature Journal* 42: 87–97.
- PAWŁOWSKI J., KUBISZ D., MAZUR M. 2002: Coleoptera. In: GŁOWACIŃSKI Z. (Ed.). *Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków: 88–110.
- STACHOWIAK P. 2002: Badania nad rozszedleniem Anthribidae (Coleoptera) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne* 20: 137–142.
- SZAFRANIEC S., SZOLTYS H. 1997: Materiały do poznania występowania chrząszczy (Coleoptera) kambio- i ksylobiontycznych w rezerwach przyrody województwa katowickiego. *Natura Silesiae Superioris* 1: 43–55.
- TRÝZNA M., VALENTINE B. D. 2011: Anthribidae: Anthribinae, Apolectinae, Choraginae. In: LÖBL I., SMETANA A. (Eds.). Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 7. Curculionoidea I. Apollo Books, Stenstrup: 90–107.
- WANAT M., JALOSZYŃSKI P., MIŁKOWSKI M., RUTA R., SAWONIEWICZ J. 2011: Nowe dane o występowaniu kobielatkowatych (Coleoptera: Anthribidae) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne* 30: 69–83.
- WANAT M., MOKRZYCKI T. 2005: A new checklist of the weevils of Poland (Coleoptera: Curculionoidea). *Genus* 16(1): 69–117.

Accepted: 29 March 2015; published: 6 May 2015

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>